

קול צופיין

קול צפ"ר נשאו קול יחדו ירגנו

גיליון מס' 1255

בלק תשפ"ה השיעור השבועי מיסודו של מרן הראשון לציון הרה"ג המקובל האל-קי הרב **מרדכי אליהו** זצוק"ל

השיעור נמסר ע"י הרה"ג **שמואל אליהו** הרב הראשי של צפת

המחסום האחרון לפני הגאולה

לברכה פי אהבך ה' אלקיך" לכן תתרחקו מהם לעולם "לא תדרש שלום וטבתם כל ימיה לעולם" (דברים נג).

פנחס – ברית כהונת עולם

על המימד העולמי במאבק הזה אנחנו לומדים מפנחס שנלחם בקליפה הזאת וזכה לברית כהונת עולם. "והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל" (במדבר כה). כן אנחנו רואים שאחרי ארבע עשרה שנים של כיבוש הארץ וחלוקתה רוצים בני ישראל להילחם עם בני גד וראובן שנמצאים "ויקהלו כל עדת בני ישראל שלא לעלות עליהם לצבא". מפחדים שעוון פנחס חוזר "המעט לנו את עון פנחס אשר לא הטהרנו ממנו עד היום הנה ויהי הנגף בעדת ה'" (יהושע כב).

יותר גרועים ממצרים ומאדום

התורה מתייחסת לתועבה של בלעם יותר מהצרות שגרמו לנו המצרים והאדומים. שנאמר "לא תתעב אדמי כי אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו: בני אשר יולדו להם דור שלישי יבא להם בקהל ה'". שגדול המחטיאו יותר מן ההורגו. שהורדו בנות מדין לזנות כדי להחטיא את ישראל בטומאת העריות.

פי מואב כסדם תהיה ובני עמון כעמורה

החטא הנוסף הוא חטא כפיות טובה שבא מעין רעה. שהרי עמון ומואב היו צריכים לגמול חסד לישראל על החסד שעשה אברהם ללוט שהצילו מיד ארבעת מלכי הצפון. הנביא צפניה (ב) רואה בהם המשך סדום ועמורה. "לכן חי אני נאם ה' אבות אלהי ישראל פי מואב כסדם תהיה ובני עמון כעמורה ממשק חרול ומכרה קלח ושקמה עד עולם שארית עמי יבואם ויתר גווי ינחלום". היו יכולים עמון ומואב להמשיך את חסד אברהם שהוא בית גדולם, ובחרו ליחס את עצמם לסדום ועמורה - ועל כך דינם כדן סדום ועמורה.

שבירת המחסום האחרון לפני הגאולה

שנת הארבעים – שנת המהפך

בשנה האחרונה של בני ישראל במדבר הם עוברים מהפך, מהיותם עם שרוצה לחזור למצרים הם הופכים לעם שלוחם בעם הכנעני "אשר גבה ארזים גבהו וחסן הוא כאלונים ואשמיד פרוי ממעל ושרשיו מתחת" (עמוס ב). מעם שעם נרגל שמפחד מחרות לעם שמוח ששר לה' ומודה לו על כל חסדיו.

בשנה הזאת הם נלחמים במלך ערד ומנצחים. הם עוברים את המדבר הגדול והנורא בדרך לארץ ישראל. מתמודדים עם הנחשים השרפים ובאמת, מול עצמם. מכריעים את סחון מלך האמורי ועוג מלך הבשן. נלחמים וכובשים על הדרך את ערב הירדן המזרחי, ואחר כך הם נלחמים במלחמה הגדולה מכולם בבלעם בן בעור הקוסם.

במלחמה הזו הם נלחמים בבלעם ששקול לכוחו של משה בקליפה. נלחמים בפיתוי בנות מואב במחיר יקר וכואב. הניצחון מסיים את שלב הגלות במדבר ומתחיל את שלב כיבוש הארץ. מסיים את תקופת משה ופותח את תקופת יהושע. פותח את שערי ארץ ישראל עם כל ברכותיה ואתגריה.

בלק ובלעם - מואב עולמי

הקליפה של עמון ומואב היא קליפה קשה. התורה מזהירה אותנו מהם ואומרת לנו "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה' גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם" הם מייצגים את קליפת סדום ועמורה ההפוכה ממידותיות של אברהם.

כך אומרת התורה "על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם ממצרים" לא עשו חסד למרות שאברהם נלחם להציל את לוט אביהם. "ואשר שכר עליך את בלעם בן בעור מפתור ארם נהרים לקללך: ולא אבה ה' אלקיך לשמע אל בלעם ויהפך ה' אלקיך לך את הקללה

כי בכל זמן שיוקוף ראשו פעור - ימצא כנגד משה ונכנע

שיהיה מול עון פעור לבל ירים ראש לקטרג על ישראל

חכמינו מושוים את גודל קליפת בלעם לגודל קדושת משה "וְלֹא קָם נְבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה. אֲבָל באומות העולם קָם" ושמו בלעם. "מִטְּוֹנָף מִן הַטְּוֹנֹפֹת" (זוהר חדש אחרי מות מו. אדרת אליהו דברים לד.). לכן כאשר משה מלמד את התורה הוא עומד מול בעל פעור "וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", "בְּעֵבֶר הִירְדָן בְּגֵיא מוֹל בֵּית פְּעוֹר וכו'" (דברים ד). שאלו חכמינו "מפני מה נקבר משה אצל בית פעור? כדי לכפר על מעשה פעור" (סוטה יד). לעצור אותו מלהזיק את ישראל "שיהיה מול עון פעור לבל ירים ראש לקטרג על ישראל" (אור החיים דברים ג טו). "כי בכל זמן שיוקוף ראשו פעור - ימצא כנגד משה ונכנע" (אור החיים דברים לד.).

בעגל נפלו שלושת אלפים

ופה עשרים וארבע אלף

חכמינו רצו להמחיש לנו את גודל הקלקול של בלעם ואמרו "ותקראן לעם ויצמדו ישראל לבעל פעור" - כצמידים האלו (חטא עצמוד לישראל). רבי לוי אומר זו הייתה קשה משל עגל דאלו בעגל כתיב (שמות כא) ו'יתפרקו כל העם' וכאן 'ויצמדו ישראל' כצמידים. בעגל נפלו כשלושת אלפים וכאן עשרים וארבעה אלף" (מדרש תנחומא בלק - פרק יח). חכמינו במדרש מדגישים שלא מדובר בחטא הערב רב, אלא במיוחדים שבישראל.

לכן הנקמה כל כך גדולה

לגודל הקליפה כך גודל הנקמה "צָרוּר אֶת הַמְּדַבְּרִים וְהַפִּיטִים אוֹתָם" (במדבר כה). כאשר הלוחמים לא מסיימים את הנקמה קוצף עליהם משה. "וַיִּקְצַף מֹשֶׁה עַל פְּקוּדֵי הַחַיִל שְׂרֵי הָאֱלֹפִים וְשְׂרֵי הַמְּאֹת הַבָּאִים מִצְבֵּא הַמְּלֶחְקָה" (במדבר לא). הם מבינים את הסכנה, אבל לא מבינים כמה חשוב נצחון מוחלט וסופי. בלק ובלעם מתאבדים על המאבק הזה ולשם כך מסכימים להוריד לזנות את בנות מואב ומדיין.

שיא קליפה בבלעם - מול שיא הקדושה במשה

בלק ובלעם יודעים שנפילת ישראל בארץ ישראל. (ויקרא יח). לכן משה תחסום להם את הדרך לארץ ישראל. הוא אומר להם כי התורה יודעת לעצור את הקליפה הזו "וְעַתָּה יִשְׂרָאֵל שְׁמַע אֶל הַחֻקִּים וְאֶל הַמִּשְׁפָּטִים אֲשֶׁר אֲנִי מְלַמֵּד אֹתְכֶם לַעֲשׂוֹת לְמַעַן תִּחְיוּ וְבִאתֶם וִירְשֶׁתֶם אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵיכֶם נָתַן לָכֶם". תראו מה קרה לאלה שנפלו בקליפת בלעם "עֵינֵיכֶם הִרְאוּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה ה' בְּבַעַל פְּעוֹר כִּי כָל הָאִישׁ אֲשֶׁר הִלֵּךְ אַחֲרָי בְּעַל פְּעוֹר הַשְּׂמִידוֹ ה' אֱלֹהֵיךְ מִקְרַבְךָ" לעומתם המושמדים הללו "וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם תִּיִם כְּלַכֶּם הַיּוֹם" (דברים ד).

וגם היום הקליפה של העריות מנסה לעצור את ישראל

גם היום הקליפה הזאת מנסה בכל כוחה לעצור את ההתיישבות של עם ישראל בארץ ישראל. את הקליפה הזאת מנסים להביא עלינו שונאי ישראל בעזות מצח מרושעת. מנסים להפיל אותנו בטומאת העריות שלא פוסחת אפילו על המיוחדים שבישראל. לשם כך הם משתמשים בכל השיטות המקולקלות של שתיית יין שמבלבל את הדעת. בונים בשביל זה מרכזי קניות שמביאים את האדם התמים שלב אחר שלב אל העבירה הקשה שמכולם, כמו שיעץ בלעם, כדלקמן.

היין של עמון כמו ארס של נחש?

צרצורי יין עמוני

בכל הסיפור של חטא בעל פעור והקללות לא מוצאים כלל את העמונים, ולמה התורה אוסרת להתחתן איתם עד עולם. איפה השותפות שלהם בחטא הנורא הזה? הגמרא בסנהדרין (ק/א) מביאה את הסיפור של החטאת בני ישראל ומספרת כי המואביות השתמשו ביין עמוני ששבר את התנגדות של עם ישראל לחטא.

"אמר להם, אלהיהם של אלו שונא זימה הוא והם מתאווים לכלי פשתן בוא ואשיאך עצה עשה להן קלעים והושיב בהן זונות, זקינה מבחוץ וילדה מבפנים. וימכרו להן כלי פשתן עשה להן קלעים מהר שלג עד בית הישימות והושיב בהן זונות זקינה מבחוץ וילדה מבפנים. ובשעה שישאל אוכלין ושותין ושמחין ויוצאין לטייל בשוק. אומרת לו הזקינה אי אתה מבקש כלי פשתן? זקינה אומרת לו בשווה וילדה אומרת לו בפחות (בזול) שתיים ושלוש פעמים. ואחר כך אומרת לו הרי את כבן בית שב ברור לעצמך (תאכל מה שאתה רוצה). וצרצורי של יין עמוני מונח אצלה ועדיין לא נאסר יין של עמוני ולא יין של נכרים".

היין בוער בו כריסה של חכינה

ובגמרא ירושלמי כתוב "היה שם צרצור מלא יין מן היין העמוני שהוא קשה והוא מפתה את הגוף לזנות והיה ריחו מפעפע. ועדיין לא נאסר יין, יין נסך של נכרים על ישראל. והיתה אומרת לו רצונך לשתות כוס יין? והוא אומר לה הין. והיא נותנת לו והוא שותה. וכיון שהיה שותה היה היין בוער בו כריסה של חכינה" (סנהדרין פרק י הלכה ב) פירוש: כארס של נחש.

המשך ליין המחטיא של בנות לוט

הסביר המהר"ל בחידושי אגדות שם "ודבר זה יין עמוני כי האומה העמונית באה לעולם על ידי יין". ועל ידי היין הזה החטיאו בנות לוט את אביהם לזנות ומן היין הזה מחטיאות בנות מואב ומדין את בני ישראל לזנות. לכן בגמרא בבלי הגרסא "ועדיין לא נאסר יין עמוני ולא יין של נכרים". ואומר ההפלאה כי יש פה הדגשה על חומרת היין המיוחד הזה, המסוכן לזנות. והביאו אותו העמונים בשביל להחטיא את ישראל. ועל כן עונשם ביחד עם המואבים.

לא במקרה מלך עמון נקרא נחש

נחש מלך בני עמון צר על יבש גלעד, אנשי יבש גלעד אומרים לו "כִּרְתָּ לָנוּ בְרִית וְנַעֲבֹדְךָ". אנחנו מוכנים להיות לך לעבדים. אבל הוא אומר להם תנאי משפיל "בְּזֹאת אֶכְרַת לָכֶם בְּנִקּוֹר לָכֶם כָּל עֵין יְמִין וְשְׂמִיתֶיהָ חֲרָפָה עַל כָּל יִשְׂרָאֵל" (שמואל א יא) שאול, שהומלך זה עתה ועדיין לא התקבלה מלכותו, שומע את החרפה הזאת ומגייס את כל ישראל בגיוס חרום.

וימלכו שם את שאול לפני ה'

שאול מארגן את העם בשלשה ראשים "וַיָּבֵאוּ בְתוּךָ הַמַּחֲנֶה בְּאֲשֶׁמֶת הַבְּקָר וַיִּכּוּ אֶת עַמּוֹן עַד חַם הַיּוֹם וַיְהִי הַנֶּשְׂאָרִים וַיִּצְצוּ וְלֹא נִשְׁאָרוּ כֶּם שְׁנַיִם יָחַד". מתוך הנצחון על בני עמון מוקמת מלכות שאול "וַיִּלְכּוּ כָל הָעָם הַגִּלְגָל וַיִּמְלְכוּ שָׁם אֶת שְׂאוֹל לְפָנֵי ה' בַּגִּלְגָל וַיִּזְבְּחוּ שָׁם זִבְחִים שְׁלָמִים לְפָנֵי ה' וַיִּשְׂמַח שָׁם שְׂאוֹל וְכָל אַנְשֵׁי יִשְׂרָאֵל עַד מָאוֹד". בהמשך נראה כי הנצחון על עמון מביא מלכות גם לדוד.

דוד נכשל ברשעות הנסתרת של מואב ועמון

בתחילה העמונים מצליחים לרמות את דוד שחושב שהם לצידי. ויהי אחריו כן וימת מלך בני עמון וימלך חנון בנו תחתיו: ויאמר דוד אעשה

וכך היו
ישראל בימי
בלק שהכו
מלכים רבים
בעבר הירדן
המזרחי. וכן
נצחו שבעה
עממין בעבר
הירדן
המערבי. וכך
היום מנצחים
שבעה עמים
בשבע
חזיתות

חָסֵד עִם חֲנוּן בֶּן נָחֵשׁ פְּאֶשֶׁר עָשָׂה אָבִיו עִמָּדִי חָסֵד וַיִּשְׁלַח דָּוִד לְנַחְמוֹ בְּיַד עֲבָדָיו אֶל אָבִיו וַיִּבְאוּ עֲבָדֵי דָוִד אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן. וּמִהוּ הַחֲסֵד שֶׁל נָחֵשׁ? כִּשְׁהִיָּה דוֹד בּוֹרַח מִפְּנֵי שְׂאוֹל שֶׁלַח דוֹד אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ וְאֶחָיו לְהִסְתַּתֵּר אֶצֶל מֶלֶךְ מוֹאָב. וְהִרְגָם מֶלֶךְ מוֹאָב, חוּץ מֵאֶחָד שֶׁבָרַח וְנִמְלֵט לְאֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹן אֶצֶל נָחֵשׁ (רש"י על שמואל ב פרק י פסוק ב). וְזוּ הֵייתָה הַטְעוּת הָרִאשׁוֹנָה שֶׁל דוֹד שֶׁהֵאֱמִין בְּמוֹאָב.

בני עמון משפילים את שלוחי דוד

אל הכרת הטוב של דוד מגיבים העמונים ברשעות טיפוסית. "ויאמרו שריו בני עמון אל חנון אדניכם המקבד דוד את אביך בעיניך כי שלח לך מנתחמים? הלאו בעבור חקור את העיר ולרגלה ולהפקה שלח דוד את עבדיו אליך: ויקח חנון את עבדי דוד ויגלח את חצי וקנם ויקרת את מדויקם בחצי עד שתותיקם וישלחם" (שמואל ב י). פירוש שלח אותם חצי ערומים בחזרה כדי להשפילם ולהשפיל את מלכות ישראל.

לא תדרוש שלומם וטובתם כל ימיך לעולם

מביא הרד"ק את המדרש שאומר על העמונים "אתה מוצא במי שבא אליהם במדת רחמים סוף בא לידי בזיון, ואיזה זה שנאמר 'אעשה חסד עם חנון וגו', סוף בא לידי בזיון ויקח חנון את עבדי דודי וגו'. ונצטרך להלחם עם ארבע אומות; בני עמון וארם צובא ואיש טוב ומלך מעכה. מי גרם לו לדוד כל זה? שבקש לעשות טובה עם מי שאמר הקב"ה 'לא תדרוש שלומם וטובתם'. אמר לו הקב"ה לדוד: אתה עובר על תורתך? אני כתבתי לא תדרוש שלומם וטובתם ואתה עושה עמהם חסד? אל תהי צדיק הרבה. מכאן שלא יהא אדם מוותר על התורה" (במדבר רבה פרשה כא סימן ה).

המלחמה הקשה ביותר

המלחמה איתם היא מפנים ומאחור וינרא יואב פי היתה אליו פני המלחמה מפנים ומאחור ויבחר מכל פחוני ישראל ויערך לקראת ארם. מחזק יואב את הלוחמים ברגעים הקשים למרות שנראה שאין סיכוי חזק ונתחזק בעד עמנו ובעד ערי אלהינו וה' יעשה הטוב בעיניו. תוך כדי המערכה הזו מול בני עמון נופל דוד בחטא בת שבע ובחטא אוריה החיתי. "וירע הדבך אשר עשה דוד בעיני ה'".

ואתו הרגת בחרב בני עמון

הנביא אומר לדוד שהוא נפל בקליפת בני עמון. "מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע בעיני. את אוריה החתי הכית בחרב, ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון: ועתה לא תסור חרב מבייך עד עולם עקב פי בותני ותקח את אשת אוריה החתי להיות לך לאשה" שקליפה זו של עריות היא השפעה מקליפת העריות של בני עמון. אמנם בסופו של דבר דוד מנצחם כדלקמן.

קליפת בני עמון – מהנחש הקדמוני

אסור להתגרות בעמונים אפילו לעבודה

כדי להבין את גודל הקליפה שלהם נזכיר כי האיסור להלחם עם בני עמון הוא יותר מהאיסור להלחם עם מואב. שעל המואבים נאמר למשה "אל תצר את מואב ואל תתגר במלחמה" ואילו על העמונים נאמר "וקרבת מול בני עמון אל תצורם ואל תתגר במ". מכאן למדו חכמים בגמרא שעל המואבים נאסרה רק התגרות למלחמה, אבל לשעבד אותם בעבודה מותר, ואילו על העמונים אסור שום שעבוד, לא מלחמה ולא עבודה (בבא קמא דף לח/ב).

יבק – שיירי שרו של עשו

כל זה כי עז גדול בני עמון. כך התורה מספרת שכשהכו את סיחון לא עברו את היבק בגלל בני עמון "ויכחו ישראל לפי חרב ויירש את ארצו מארנן עד יבק עד בני עמון כי עז גבול בני עמון" (במדבר כא כד). כל אחד זוכר כי יבק נלחם יעקב עם שרו של עשו, ונגע שרו של עשו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו, לכן לא אוכלים בני ישראל את גיד הנשה עד היום הזה. שעד היום הקליפה נוגעת שם וצריך להזהר ממנה מאוד.

רכת בני עמון – שיירי קליפת הניאוף של עוג

עמון מאמצת גם את קליפת עוג מלך הבשן. "פי רק עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים הנה ערשו ערש ברזל הלה הוא ברפת בני עמון תשע אמות ארקה וארבע אמות רחבה באמות איש" (דברים ג) ועוג היה מאיים על משה יותר מסיחון. שנאמר בו "ויאמר ה' אלי אל תירא אותו". הא למדת שמושה חשש מעוג, וה' עזרו ונצחו. השיירים של קליפת עוג נמצאים ברבת בני עמון. "כי עמון הוא קליפת תאוה וניאוף כידוע וכמאמר זוה"ק (במדבר קפד) דפגים בהווא אות ברית" (מי השלוח ח"א - פרשת דברים) שחמד עוג את שרה ורצה להרוג את אברהם, וירשו העמונים את הקליפה הזו.

עמון דרגא דאתכסייא

אלא שהניאוף של עמון הוא בכיסוי ולכן לא נזכרו בחטא בעל פעור, כמו שהצעירה כיסתה ולא גילתה שהבן שלה הוא מאביה. "יין אשקיאו ליה בנתיה, ואולידו בהו תרין אומין, חד אקרי עמון וחד אקרי מואב, חד באתגליא וחד באתכסייא". - "דא אמרת בן עמי ברא אית לי מעמי, ולא אמרת ממאן הוא, בגין כך איהו הוה באתכסייא, דא אמרת מואב, מאב הוא דנא, מאבא אולידת ליה, דרגא דיליה פעור מלה באתגלייא. ובתרין אלין אחיד דוד מלכא, דלבתר מן מואב אתת רות ונפק מנה דוד מלכא".

עמון – שיירי קליפת הנחש האכזרי

הקליפה הנאחזת שם נקראת נחש והוא שם המלך שלהם, והם האכזרים ביותר כמו שרצה נחש לנקר "כל עין ימין ושמתייה חרפה על כל ישראל". על האכזריות הזו מובא בעמוס (א) "כה אמר ה' על שלשה פשעי בני עמון ועל ארבעה לא אשיבנו על בקעם הרות הגלעד למען הרחיב את גבולם". שהיו מבקעים בטנם של נשים הרות כדי שלא יהיו בנים לעם ישראל. (רש"י שם). כן היה כשנלחמו בישראל וכבשום כתיב "ויירעצו וירצצו את בני ישראל" (שופטים י). שלא כתיב בשום עם ולשון ששיעבד את ישראל בתקופת השופטים.

אכזריות שפוגעת ביפתח הגלעדי

יפתח מנצח את עמון ונדבק באכזריות הזו. "ויעבר יפתח אל בני עמון להלקחם בם". הוא מכה אותם "מכה גדולה מאד ויפגעו בני עמון מפני בני ישראל". עם זאת נדבקת בו האכזריות שלהם. הוא הורג את הבת שלו "ויבא יפתח המוצפה אל ביתו והנה בתו יצאת לקראתו בתפסים ובמחלות ורק היא יחידה אין לו מפגנו בן או בת" (שופטים יא). הוא מכה את בני אפרים באכזריות "ויאמרו לו אמר נא שבלת ויאמר סבלת ולא יכן לדבר כן, ויאחזו אותו וישחטוהו אל מעברות הירדן ויפל בעת ההיא מאפרים ארבעים ושנים אלף" (שופטים יב).

עמון ומואב טהרו בסיחון

כדי שהקליפות הללו לא יפגעו בעם ישראל מטהר אותה סיחון. כמו שאומרת הגמרא "אמר רב פפא עמון ומואב טהרו בסיחון". המקווה המטהר של עמון ומואב זה המלך סיחון. הוא כבש את חלק מעמון ומואב. אנחנו כבשנו ממנו ולקחנו באמצעותו את חצי ארצם לנחלה כמו שאומר יהושע "ויהי להם הגבול יעזר וכל ערי הגלעד וחצי ארץ בני עמון עד ערוער אשר על פני רבה" (יהושע ג) וחצי נשאר לנו לטהר ולקחת את עטרת מלכם לגמרי.

**"הן עם
פלביא יקום
וכארי
יתנשא".
וכל
התנשאותו
היא מה' כי
כה אמר רם
ונשא שכן עד
וקדוש שמו
מרום וקדוש
אשפון ואת
דכא ושפל
רוח להחיות
רוח שפלים
ולהחיות לב
נדכאים"**

סיפורים על הרב זצ"ל

הקורנפלקס של מלכת אנגלייה

הרב זצ"ל היה מקפיד מאוד לקיים כל תג של ההלכה. הוא, שהיה מאוד רוחני ומחובר לעליונים, ידע כי כל הרוחניות העליונה מסתתרת בתוך ההלכה. לא פעם שמענו שהוא אומר כי אנשים שואלים למה יש בעולם התבוללות, נישואין של יהודים עם נוכרים, הרי זה כמש אסון.

ואחרי ששאל גם ענה: זה תלוי בהלכה של בישול עכו"ם. הגמרא אומרת שהלכה זו נועדה למנוע נישואין של יהודים עם גויים. והיה הרב אומר כי מי ששומר על ההלכה הזאת - שומרים עליו מלמעלה גם בעניין זה של נישואים עם נוכרים. מי שמזלזל בה - מאבד את השמירה שחז"ל שמו לנו במאכלות אלו.

סיפר בנו, הרב יוסף אליהו: פעם הייתי בלונדון עם הרב זצ"ל, והגישו לנו קורנפלקס לארוחת בוקר. ישב שם רב חשוב אחד מירושלים, והוא הראה לרב שבאנגלייה אוהבים מאוד את המלכה ואת מלכת אנגלייה. הוא הראה לנו את הסמל של המלכה מוטבע על מוצרי מאכל שונים. והנה אותו רב מראה לרב אליהו זצ"ל שהסמל של המלכה מודפס על חבילת הקורנפלקס, להראות ולגלות את חשיבותו של מאכל זה.

אמר לו הרב: אם כך, הקורנפלקס הזה אסור באכילה, כיוון שיש בזה איסור של בישולי עכו"ם. אמר לו אותו רב: אבל הרי לא מגישים קורנפלקס בארוחות של שרים חשובים וכדומה, וההלכה אומרת שכל מה שעולה על שולחן מלכים אסור בבישול עכו"ם. השיב על כך הרב: הכיצד אתה אומר כן? הרי הנה עכשיו אני ואתה יושבים כאן והגישו לנו מאותו מאכל, וממילא זה נאסר מדין מאכלי עכו"ם. ועוד שהסמל של בית המלכה הבריטי מלמד שזה ממש עולה על שולחן מלכים.

(הרב יוסף אליהו שליט"א, בן הרב)

סיפור האורז והיין

פעם ישבתי עם מו"ר הרב זצ"ל בעת שהגישו לו אורז לאכול. הרב לא רצה לאכול, למרות שהפצירו בו רבות. כששאלתי אותו מדוע אינו אוכל, הוא הסתכל עלי, לקח את המזלג ביד וחצה את האורז שהיה על הצלחת לשניים. בין שני החלקים היתה תולעת.

כששאלתי אותו איך הוא ידע שיש שם תולעת, אמר לי: כתוב שהקב"ה לא נותן לאנשים להיכשל באוכל לא כשר. במיוחד אם אדם נזהר מלמטה - אזי מזהירים אותו מלמעלה. שאלתי אותו: איך מזהירים? הרב אמר לי שיש כמה דרכים. אחת מהן היא שהאדם מתאווה מאוד לאותו אוכל. זה יכול להיות סימן בדוק שיש באוכל הזה דבר אסור. היצר הרע משתדל מאוד להכשילו.

תשובה כהלכה

למה הארץ. כידוע, עיתון הארץ ובעליו נקטים לעיתים קרובות בקו ביקורתי אנטי ציוני ומכפיש כלפי מדינת ישראל, הציבור הדתי והמסורת היהודית. התחושה היא של יחס עוין כלפי היהדות וערכיה, ומכפיש את חיילי צה"ל ומדינת ישראל. הביקורת ואופי הכתבות מתפרסמות בכל העולם במסר כנגד היהדות וישראל. רק לאחרונה עברה החלטת ממשלה בפה אחד שעצרה כל פרסום ממשלתי אצלם, לצערנו ולבושתם התברר לנו שמספר גדול של עלונים דתיים רבים שמחולקים בבתי הכנסת בכל הארץ מדפיסים את עלונם בדפוס עיתון הארץ ושאלנו היא האם מותר לשתף פעולה עם גוף כזה ולפרנס אותו, בפרסום או בהדפסה בבית הדפוס שלו או בכל דרך אחרת? האם מדובר בשינוי פעולה שנחשב כפועל יוצא נגד היהדות או מחזק את מתנגדיה? ההלכה אומרת שאין מחזקים ידי עוברי עבירה. במיוחד שיש חשש שההדפסות שמדפיסים אצלם מחזקות את הדפוס ואת העיתון שמוציא דבת חיילי צה"ל רעה בעולם ומוציאים דבת המתישבים ביהודה ושומרון לרעה בעיני אומות העולם בשקרים שלא היו ולא נבראו. ונלחמים כנגד כל דבר שבקדושה, ומעודדים כל תועבה. אשר על כן מצווה להדפיס אצל אחרים ולא אצלם.

דוד מנצח את עמון. "ויאסף דוד את כל העם וילך רבטה וילחם בה וילפדה: ויחזק את עטרת מלכם מעל ראשו ומשקלה כפר זהב ויגבן יקרה ותהי על ראש דוד וישלל העיר הוציא הרבה מאד: ואת העם אשר בה הוציא וישם במקרה ובחרצי הברזל ובמגרות הברזל והעביר אותם בפלגן וכן יעשה לכל ערי בני עמון וישב דוד וכל העם ירושלים" (שמואל ב יב).

והגמרא שואלת (עבודה זרה דף מד עמוד א) "ומי שרי? איסורי הנאה ניהו! אמר רב נחמן: איתי הגיתי בא וביטלה. משקלה ככר זהב, היכי מצי מנה לה? אמר רב יהודה אמר רב: ראויה לנוח על ראש דוד. רבי יוסי ברבי חנינא אמר: אבן שואבת היתה בה דהות דרא לה. רבי אלעזר אמר: אבן יקרה היתה בה ששוה ככר זהב". (ראוי לציין כי בני ישראל לוקחים לפני דוד עטרות אחרות מעמון "ויבנו בני גד את דבין ואת עטרת ואת ערער: ואת עטרת שופן ואת יעזר גבחה" - במדבר לב וראה יהושע יג כד).

מתוכם צומחת מלכות בית דוד

הסיבה ללקיחת העטרות היא כי בעמון ובמואב נמצא כח מלכות בית דוד. רק שהוא בסתר ועל כן כתוב על לוט שלא ידע בשכבה ובקומה. "רבי שמעון אמר, לא ידע דזמין קב"ה לאוקמא מינה דוד מלכא ושלמה וכל שאר מלכין ומלכא משיחא, תו ובקומה, דכתיב ברות (רות ג יד) ותקם בטרם יכיר איש את רעהו וגו', ובההוא יומא הוה לה קימה, ודאי" (זוהר וירא ק). לכן בעמון היתה 'עטרת מלכם', שהוא בחינת העטרה של דוד. ולכן שם נאחזת הקליפה שמתנגדת למלכות בית דוד. (אדיר במרום ח"ב - ביאור חלום דניאל).

וישלוט בעמון סגיאין

לכן נרמזה מלכות מלך המשיח בנבואת בלעם כמה פעמים. "יגל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו" (במדבר פרק כד ז) ותרגם אונקלוס "סגי מלכא דיתרבא מבנוהי וישלוט בעמון סגיאין ויתקוף מאגג מלכה ותתנטל מלכותה". יגדל המלך שיתרבה מבניו, וישלוט בעמון רבים, ויתחזק מאגג מלכו, ותנשא מלכותו. ומה המעלה המפוקפקת של אגג? שהוא "ראשית גוים" - ממלכה שמשפיעה על עמים רבים אחרים.

וכך היו ישראל בימי בלק שהכו מלכים רבים בעבר הירדן המזרחי (סיוון. עוג, מדיין. יעור. גלעד על ידי בני מכר בן מנשה. חוות יאיר ע"י יאיר בן מנשה. קנת ובנותיה על ידי נבח). וכן נצחו שבעה עממין בעבר הירדן המערבי. וכך היום מנצחים שבעה עמים בשבע חזיתות.

ותנשא מלכותו

ומהו יותר מלכות מומלך? שהוא מלך על עמים רבים. "ויגע הדבר, שליא רק בתור ממלכה עומדת לעצמה יגיע ישראל, כי אם רוחו יהיה פת הרוח בעמים רבים, ושם ה' אלהי ישראל יהיה חולף ומכש את כל העולם, המלא דעה והשכל, וכלם יבירו, כי אור חיי הצדק, ורע השלום והברכה, מנח הוא באוצר חיים של תורת ד' אלהי ישראל. או ותנשא רוח ישראל וגאון ד' אלהי ישראל על תרבותם של עמים רבים, ודבר זה יעורר קנאה בלב גוג ומגוג באחרית הימים (עין איה, ברמות, ח"ב, עולת ראיה, ח"א, עמ' רלב).

לכן נאמר על מלך המשיח - ירום ונשא וגבה מאד

לכן נאמר על מלך המשיח לשון התנשאות "הנה ישפיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד" (ישעיהו נב). וכאמור אחר כך המשמעות שהוא מושל על עמים רבים. וכן נאמר על הר בית ה' לשון התנשאות. "והיה באחרית הימים נכון יהיה הר בית ה' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל הגוים" (ישעיהו ב) שיזכה להתנשא על עמים רבים. ועל זה נאמר "הן עם פלביא יקום וכארי יתנשא" (במדבר כג). וכל התנשאותו היא מה' "כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדפאים".